

Primjeri klasifikacije projekata u kategoriju A

Klasifikaciju svakog novog Projekta i značajnijih izmjena Postojećih operacija (zajedno dalje: projekt) potrebno je provesti u skladu s potencijalnim Utjecajima na okoliš i Utjecajima na društvo promatranog projekta. U nastavku su navedeni primjeri projekata koji se mogu klasificirati u kategoriju A.

1. Rafinerije sirove nafte (ne uključujući postrojenja koja proizvode samo maziva od sirove nafte) i postrojenja za rasplinjavanje i ukapljivanje 500 ili više tona ugljena ili bituminoznih škriljevaca¹ dnevno.
2. Termoelektrane i druga postrojenja na izgaranje (uključujući kogeneraciju²) s toplotnom snagom od najmanje 300 megavata (što odgovara bruto električnoj snazi od 140 MWe za parne i jednociklične plinske turbine) i nuklearne elektrane i ostali nuklearni reaktori, uključujući demontažu ili stavljanje izvan pogona takvih elektrana ili reaktora (osim istraživačkih postrojenja za proizvodnju i preradu fisilnih i plodnih materijala³, čija maksimalna snaga nije veća od 1 kilovata kontinuiranog toplinskog opterećenja).
3. Postrojenja za proizvodnju ili obogaćivanje nuklearnih goriva, preradu, skladištenje ili završno odlaganje ozračenog nuklearnog goriva ili za skladištenje, odlaganje ili preradu radioaktivnog otpada.
4. Integrirani radovi za početno topljenje lijevanog željeza i čelika, npr. postrojenja za proizvodnju primarnog čelika putem visoke peći ili izravnom redukcijom; postrojenja za proizvodnju obojenih sirovih metala iz rude, koncentrata ili sekundarnih sirovina metalurškim, kemijskim ili elektrolitičkim procesima.
5. Postrojenja za vađenje azbesta i za preradu i transformaciju azbesta i proizvoda koji sadrže azbest: za azbestno-cementne proizvode, s godišnjom proizvodnjom više od 20.000 tona gotovog proizvoda; za tarni materijal, s godišnjom proizvodnjom više od 50 tona gotovog proizvoda; i za drugu upotrebu azbesta, više od 200 tona godišnje.
6. Postrojenja za proizvodnju i/ili uporabu kemikalija (uključujući, ali ne ograničavajući se na petrokemikalije, gnojiva, pesticide i herbicide, zdravstvene proizvode, deterdžente, boje, ljepila, agrokemikalije, lijekove, eksplozive i dr.) u industrijskim razmjerima koristeći fizikalne, kemijske i/ili biokemijske postupke i za široku distribuciju takvih kemikalija putem cjevovoda/terminala i povezanih objekata.
7. Izgradnja zračnih luka s osnovnom duljinom piste od 2.100 metara ili više.
8. Izgradnja autocesta i brzih cesta.
9. Izgradnja nove ceste ili repozicioniranje i/ili proširenje postojeće ceste, ako bi takva nova cesta ili repozicionirana i/ili proširena dionica ceste, bila u kontinuitetu duga 10 kilometara ili više.

¹ *Bituminozni škriljevci* su stijene s određenim postotkom bitumena, iz kojih se grijanjem dobivaju gorivi destilati. (izvor: Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2020.)

² *Kogeneracija* je postupak istovremene proizvodnje električne i korisne toplinske energije u jedinstvenom procesu. Kogeneracija koristi otpadnu toplinu koja nastaje uobičajenom proizvodnjom električne energije u termoenergetskim postrojenjima. (izvor: HROTE – Hrvatski operator tržišta energije)

³ *Fisilni materijal* je materijal čije atomske jezgre mogu ući u spontanu ili nuklearnu fisiju, a *plodni materijal* je materijal koji se gadanjem neutronima može pretvoriti u fisijski materijal. (izvor: Struna – Hrvatsko strukovno nazivlje)

10. Izgradnja željezničkih pruga izvan urbanih područja i željezničkih pruga na duge relacije.
11. Morske luke, unutarnji plovni putovi i luke za promet unutarnjim plovnim putovima koji dopuštaju prolazak plovila težih od 1.350 tona; trgovačke luke, molovi za utovar i istovar spojeni na kopnene i vanjske luke (ne uključujući trajektne luke) koji mogu primiti plovila teža od 1.350 tona.
12. Postrojenja za preradu i za spaljivanje, kemijsku obradu ili odlagalište rizičnog, otrovnog ili opasnog otpada.
13. Velike brane (brane visoke 15 ili više metara od temelja, kao i brane između 5 i 15 metara koje imaju spremnik obujma veći od 3 milijuna kubnih metara) i drugi objekti namijenjeni zadržavanju ili trajnom skladištenju vode.
14. Crpljenje podzemne vode ili umjetno dopunjavanje podzemne vode u slučajevima gdje godišnja količina vode koja se crpi ili dopunjava iznosi 10 milijuna kubnih metara ili više.
15. Industrijska postrojenja za proizvodnju celuloze, papira i kartona od drveta ili sličnih vlaknastih materijala.
16. Zahvati koji uključuju masivne ekstrakcije (vađenja) podzemnim ili površinskim kopanjem, rudarenjem ili pomorskim ili riječnim aktivnostima radi pribavljanja plemenitih metala, osnovnih metala, energetskih i industrijskih minerala ili građevinskih materijala. Mogu uključivati i obradu izvađenog materijala.
17. Greenfield⁴ tvornice cementa kod kojih projekt uključuje greenfield kamenolom.
18. Značajne aktivnosti vezane za razvoj nafte, plina ili ukapljenog prirodnog plina, koje mogu uključivati:
 - istraživanje (seizmičko i bušenje);
 - razvoj poljoprivrednog polja i aktivnosti proizvodnje;
 - transport, uključujući cjevovode/terminale, crpne stanice, stanice za čišćenje cjevovoda, kompresorske stanice i povezane objekte ili
 - postrojenja za ukapljivanje plina.
19. Postrojenja za skladištenje naftnih, petrokemijskih ili kemijskih proizvoda kapaciteta od 200.000 tona ili više.
20. Značajnija sječa drvne mase.
21. Komunalna postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda kapaciteta koji premašuje 150.000 ekvivalentnih stanovnika.
22. Postrojenja za preradu i odlaganje komunalnog čvrstog otpada.
23. Razvoj masovnog turizma i velikih trgovačkih centara.
24. Izgradnja nadzemnih dalekovoda duljine najmanje 15 kilometara i napona od najmanje 110 kV.

⁴ *Greenfield objekti* su objekti izgrađeni na novoj lokaciji, za razliku od *brownfield objekata* koji podrazumijevaju izgradnju na postojećoj lokaciji, odnosno izmjene, nadogradnju ili modernizaciju postojećeg objekta.

25. Melioracija tla⁵ velikih razmjera.
26. Aktivnosti velikih razmjera u primarnoj poljoprivredi/šumarstvu, koje uključuju intenzivnu uporabu i/ili oduzimanje j. transformaciju prirodnih staništa.
27. Postrojenja za štavljenje⁶ kože kojima je izlazni kapacitet više od 12 tona gotovih proizvoda dnevno.
28. Postrojenja za intenzivni uzgoj peradi ili svinja s više od:
 - 85.000 mjesta za brojlersku (uzgojenu) perad i 60.000 mjesta za kokoši;
 - 3.000 mjesta za uzgojene svinje (preko 30 kg) ili
 - 900 mjesta za krmače.
29. Projekti koji će se izvoditi u Osjetljivim područjima ili će vjerojatno imati osjetni utjecaj na takva područja, čak i ako nisu navedeni među primjerima unutar ovog Priloga.
30. Projekti koji mogu rezultirati značajnim nepovoljnim Utjecajima na društvo za lokalne zajednice ili druge strane na koje projekt utječe, uključujući strane uključene u izgradnju i/ili rad projekta.
31. Projekti koji uključuju otkup zemljišta i prisilno preseljenje značajnog broja ljudi.

⁵ *Melioracija tla* je osposobljavanje neplodna tla za biljnu proizvodnju poboljšavanjem njegovih svojstava (npr. odvodnja suvišne vode, natapanje tla, krčenje šuma i šikara, vađenje panjeva, zemljani radovi radi stvaranja pogodne konfiguracije tla, okretanje mase tla, izmjena pedoloških horizonata, dubinsko rahljenje, miniranje eksplozivom, gnojidba itd.). (izvor: Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2020.)

⁶ Štavljenje je postupak prerade i konzerviranja sirovog životinjskog krzna ili kože. (izvor: Proleksis enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2012.)

Izvješće o procjeni okolišnog i društvenog utjecaja projekta (ESIA izvješće)

ESIA izvješće razmatra značajna pitanja vezana za Projekte i Postojeće operacije (zajedno dalje: projekt) i treba biti izrađeno u opsegu i s količinom detalja razmjerno potencijalnim utjecajima i rizicima projekta, te se treba baviti pitanjima utvrđenim u međunarodnim standardima koji se primjenjuju na projekt u skladu sa stavcima 4., 5., 6. i 7. članka 8. Pravilnika o provedbi OECD preporuka o zaštiti okoliša i utjecaju na društvo i održivom izvoznom kreditiranju.

ESIA izvješće obično uključuje sljedeća poglavlja:

1. **Netehnički sažetak:** ukratko navodi značajne nalaze i preporučene aktivnosti laičkim jezikom.
2. **Politički, pravni i administrativni okvir:** razmatra politički, pravni i administrativni okvir unutar kojeg se provodi procjena, uključujući propise zemlje u kojoj se provodi projekt, obveze provedbe relevantnih međunarodnih ugovora, sporazuma i konvencija vezanih za okoliš i društvo (ljudska prava), međunarodne standarde koji se primjenjuju na projekt, kao i bilo koje druge okolišne ili društvene prioritete i ciljeve koje je utvrdio kupac/investitora projekta. Također, objašnjava zahtjeve vezane za zaštitu okoliša bilo kojih drugih investitora.
3. **Opis projekta:** sažeto opisuje predloženi projekt i njegove zemljopisne, ekološke, društvene, zdravstvene i vremenske elemente, uključujući sve druge potrebne komponente projekta (npr. namjenske cjevovode, pristupne ceste, elektrane, vodoopskrbu, stanovanje i skladišta sirovina i gotovih proizvoda). Obuhvaća objekte i aktivnosti trećih strana koje su ključne za uspješno provođenje projekta. Uobičajeno uključuje zemljopisne karte na kojima je prikazana lokacija projekta i geografsko područje na koje projekt utječe.
4. **Osnovni podaci:** procjenjuje opseg istraživanja i opisuje bitne fizičke, biološke, socioekonomske, zdravstvene i radne uvjete, uključujući sve predviđene promjene prije početka projekta. Također, uzima u obzir trenutne i predložene razvojne radnje koje se obavljaju unutar područja projekta, ali nisu izravno povezane s projektom. Podaci bi trebali biti bitni za odluku o lokaciji projekta, dizajnu, radu ili mjerama ublažavanja utjecaja projekta. Odjeljak upućuje na točnost i pouzdanost podataka, kao i njihove izvore.
5. **Utjecaji na okoliš i društvo:** predviđa i procjenjuje vjerojatne pozitivne i negativne utjecaje projekta, u kvantitativnom smislu, u mjeri u kojoj je to moguće. Utvrđuje mjere ublažavanja utjecaja projekta i bilo koje preostale negativne utjecaje koji se ne mogu ublažiti. Istražuje mogućnosti za poboljšanja. Identificira i procjenjuje opseg i kvalitetu dostupnih podataka, ključni podatkovni jaz i nesigurnosti povezane s predviđanjima, te navodi za koje teme nisu potrebna daljnja razmatranja. Procjenjuje utjecaje i rizike koji proizlaze iz povezanih objekata i trećih strana. Prema potrebi ispituje globalne, prekogranične i kumulativne utjecaje.
6. **Analiza alternativa:** uspoređuje razumne alternative s predloženom lokacijom projekta, tehnologijom, dizajnom i radom u smislu njihovog potencijalnog utjecaja na okoliš i društvo; izvedivosti ublažavanja tih utjecaja; njihovih kapitalnih i tekućih troškova; primjerenosti u smislu lokalnih uvjeta; kao i njihovih institucionalnih zahtjeva, uvjeta za osposobljavanje i praćenje. Navodi osnovu za odabir predloženog dizajna projekta i opravdava preporučenu razinu emisija (uključujući stakleničkih plinova, gdje je to bitno) i pristupe za sprječavanje i smanjenje onečišćenja.

7. **Program upravljanja:** sastoji se od skupa mjera za ublažavanje utjecaja projekta i mjera upravljanja koje će se poduzet tijekom provedbe projekta kako bi se izbjegli, smanjili, ublažili ili riješili negativni utjecaji na okoliš i društvo, navedenih redom prioriteta i uz definirane rokove. Može uključivati više politika, procedura, praksi i upravljačkih planova i radnji. Opisuje željene ishode kao mjerljive događaje, u mjeri u kojoj je to moguće, poput pokazatelja učinkovitosti, ciljeva ili kriterija prihvatljivosti koji se mogu pratiti tijekom definiranih vremenskih razdoblja, te navodi resurse, uključujući proračun i odgovornosti za provedbu projekta. Ako kupac/investitor projekta utvrdi mjere i radnje koje su potrebne da projekt udovoljava važećim zakonima, propisima i primjenjivim međunarodnim standardima, program upravljanja će sadržavati i akcijski plan koji podliježe objavi zajednici na koju projekt utječe i kontinuiranom izvještavanju i ažuriranju.
8. **Privitci:**
- popis sastavljača ESIA izvješća (pojedinaca i organizacija);
 - izvori podataka - pisani materijali (objavljeni i neobjavljeni) korišteni u pripremi studije;
 - evidencija međuagencijskih i savjetodavnih sastanaka, uključujući savjetovanja za pribavljanje informiranih stavova zajednica na koje utječe projekt i/ili njihovih zakonskih predstavnika, kao i drugih zainteresiranih strana, poput organizacija civilnog društva (engl. Civil society organizations CSO). Evidencija navodi sve oblike uključivanja dionika osim konzultacija, koji su provedeni kako bi se prikupili stavovi različitih skupina dionika na koje projekt utječe (npr. Ankete i sl.);
 - tablice s relevantnim podacima koji se navode ili sažimaju unutar glavnog teksta ESIA studije;
 - pridružena izvješća, revizije i planovi (npr. akcijski plan preseljenja ili društveni plan za autohtono stanovništvo/zajednicu ovisnu o prirodnim resursima, zdravstveni plan zajednice i dr.);
 - akcijski plan koji:
 - i. opisuje radnje potrebne za provedbu različitih skupnih mjera ublažavanja utjecaja projekta ili korektivnih radnji koje treba poduzeti,
 - ii. navodi koje od tih radnji su prioritetne,
 - iii. uključuje vremenski rok za njihovu provedbu i
 - iv. opisuje raspored komunikacije sa zajednicama na koje utječe projekt, kada se očekuje kontinuirano izvještavanje ili savjetovanje.

Podaci o kojima je potrebno izvještavati ECG OECD-a i javnost za projekte kategorije A i B

1. Informacije o projektu:
 - naziv,
 - država u kojoj se izvodi projekt,
 - sektor (djelatnost) projekta,
 - financiranje projekta,
 - službeno podržan iznos (u milijunima SDR) i
 - kratki opis kapitalnih dobara i usluga koji se dostavljaju za projekt.
2. Suradnja s drugim izvozno-kreditnim agencijama (dalje: ECA), ako je relevantno:
 - jesu li uključene druge ECA-e i
 - ako jesu: nazivi i uloge svake ECA-e.
3. Klasifikacija:
 - kategorija projekta i
 - razlozi za klasifikaciju projekta, uključujući vrstu projekta.
4. Vrsta pregledanih informacija o utjecaju projekta na okoliš i društvo:
 - ESIA izvješće ili
 - ako se ne provodi ESIA izvješće, navesti vrstu i izvor pregledanih informacija o društvu i okolišu.
5. Primijenjeni okolišni i društveni standardi:
 - usklađenost sa standardima zemlje u kojoj se projekt odvija,
 - međunarodni standardi s kojima je projekt uspoređivan:
 - i. Okolišni i društveni okvir Svjetske banke (navesti koji standardi),
 - ii. Standardi poslovanja IFC-a (navesti koji),
 - iii. Glavna multilateralna financijska institucija (navesti koja),
 - navesti objašnjenje izbora prethodno spomenutog međunarodnog standarda, uključujući, ako je primjereno, za transakcije koje nisu projektno financiranje, kriterije za primjenu Okolišnog i društvenog okvira Svjetske banke ili Standarda poslovanja IFC-a,
 - ostali standardi:
 - i. Smjernice EHS-a (navesti koje),
 - ii. u nedostatku relevantnih Smjernica EHS-a: ostali međunarodno priznati standardi specifični za pojedini sektor ili posebno izdani standardi koji se koriste za usporedbu ili neki drugi relevantni međunarodni izvori ili smjernice koji se koriste za usporedbu (navesti koji),
 - ostali međunarodno priznati standardi (poput standarda Europske unije), koji su stroži su od prethodno navedenih standarda (navesti koji),
 - ako projekt ne udovoljava relevantnim aspektima međunarodnih standarda s kojima je uspoređen: objasniti razloge zašto ne udovoljava istima, navesti opravdane razloge za pružanje potpore takvom projektu i izvijestiti o svim povezanim postupcima praćenja projekta.
6. Pregledana procjena (evaluacija) utjecaja projekta na okoliš i društvo:
 - ključni društveni i okolišni čimbenici koji su uzeti u obzir,
 - ishod procjene,
 - ako se podrška pruža uz dodatne okolišne i društvene uvjete, opisati te uvjete (odnosi se na uvjete koje je ECA (ili druge institucije koje sudjeluju u pružanju podrške projektu) odredila za konkretni projekt za

fazu izgradnje ili rada projekta, ne uključujući bilo kakve prethodne uvjete osim usklađenosti sa zakonodavstvom države u kojoj se projekt odvija,

- navesti hoće li ECA provoditi naknadno praćenje projekta i ako hoće, navesti detalje (potrebne informacije, dinamika praćenja i dr.).

7. Objavljivanje informacija (samo za projekte klasificirane u kategoriju A):

- prethodna (ex ante) objava informacija o projektu,
- prethodna (ex ante) objava informacija o utjecaju na okoliš i društvo (gdje je moguće, navesti izvor/link na objavljene informacije)
- ako objava informacija nije moguća, objasniti zašto.

8. Dodatne informacije:

- identifikacijski broj projekta,
- svi komentari koji mogu pomoći u stvaranju većeg iskustva u provedbi OECD Preporuke o zaštiti okoliša i utjecaju na društvo.

Informacije o projektima kategorije A i B za javnu objavu podataka na web stranici HBOR-a

Organizacijska jedinica koja dostavlja obrazac:	
Datum dostave obrasca:	odabrati datum
Vrsta pružene državne podrške od strane HBOR-a:	☐ financiranje ☐ osiguranje ☐ financiranje i osiguranje

Informacije o projektu:

Naziv projekta:	
Država u kojoj se projekt odvija:	
Izvoznik:	
Opis projekta:	
Dodatne informacije o projektu:	navesti pojedinosti gdje se mogu pribaviti dodatne informacije o projektu (npr. ESIA izvješće odnosno sažetak istog), web stranica kupca/investitora i dr.

Izvršena procjena:

Izvori korišteni prilikom procjene:	
Korišteni međunarodni standardi:	
Kategorija projekta:	☐ A ☐ B

Izveštaj o izvršenoj procjeni

Organizacijska jedinica koja je izvršila procjenu:	
Datum dostave izvještaja:	odabrati datum
Vrsta izvršene procjene:	☐ utjecaj na okoliš ☐ utjecaj na društvo ☐ utjecaj na okoliš i društvo

Informacije o projektu:

Naziv projekta:	
Država u kojoj se projekt odvija:	
Izvoznik:	

Izvršena procjena:

Izvori korišteni prilikom procjene:	
Korišteni međunarodni standardi:	
Kategorija projekta:	☐ A ☐ B
Opis:	
Zaključak:	